

γκουφιάρω ἐνιαχ. Μέσ. γκουφαιούμαι Θήρ.
Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *g o n f i a r e* = φουσκώνω, μεγαλοποιῶ.
Ἐξοργίζομαι, θυμώνω, ἀγωνιῶ, ὑποφέρω ἐνιαχ.

γκούχ μόρ. κοιν. κούχ Πελοπν. (Βούρβουρ.) γκούχου
κοιν. γκούχα Ἡπ. (Ζαγόρ.) γκίχ Ἡπ.

Λέξις πεποιημένη.

Ἡ λ. λέγεται ἐπὶ τοῦ βήχοντος κοιν.: Δὲν ἔκλεισε μάτι
ὅλη νύχτα, δὲν μᾶς ἄφησε νὰ κοιμηθοῦμε ὅλο γκούχ-γκούχ
Ἀθῆν. Τὸ πάει γκούχ-γκούχ Πελοπν. (Ἀρχαδ.) Μοῦ ῥθι
γκούχα-γκούχα Ἡπ. (Ζαγόρ.)

γκουχαλιάρης ἐπίθ. ἐνιαχ. γκουχαλιάρ'ς Μακεδ.
(Γρεβεν. Δεσκάτ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γ κ ο υ χ α λ ι ἄ ρ ω* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-ι ἄ ρ η ς.

Ἀνθρώπος ἄρρωστος, ὁ ὁποῖος βήχει συνεχῶς καὶ κατ'
ἐπέκτ. φυματικός ἐνθ' ἄν.

γκουχαλιάρικος ἐπίθ. ἐνιαχ. γκουχαλιάρ'κους Μα-
κεδ. (Δεσκάτ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *γ κ ο υ χ α λ ι ἄ ρ η ς* καὶ τῆς παραγωγ.
καταλ. -ι κ ο ς.

Φυματικός ἐνθ' ἄν. Συνών. *β ε ρ ε μ η ς 1*, *β ε ρ ε -*
μ ι ἄ ρ η ς, *β η χ ι ἄ ρ η ς*, *χ τ ι κ ι ἄ ρ η ς*

γκουχαλίζω ἐνιαχ. γκουχαλνῶ Μακεδ. (Γρεβεν.)

Ἐκ τοῦ οὐς. *γ κ ο ὕ χ α ς*.

Βήχω ἐνθ' ἄν. Συνών. *β η χ ο υ λ ι ζ ω*.

γκούχας ὁ, Ἡπ. (Κουκούλ. κ.ά.) Μακεδ. (Γρεβεν.)
γκούχους Ἡπ.

Λέξις πεποιημένη ἐκ τοῦ *γ κ ο ὕ χ* ἢ κατάλ. κατὰ τὸ
συνών. *β ἠ χ α ς* ἐνθ' ἄν..

Γ κ ο ὕ χ η μ α, τὸ ὅπ. βλ.

γκούχημα τό, ἐνιαχ. γκούχ'μα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μα-
κεδ. (Βόιον Καστορ. Κοζ.) γουγούχισμα Κρήτ. (Σητ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γ κ ο υ χ ὤ*. Ὁ τύπ. *γ ο υ γ ο ὕ χ ι σ μ α* ἐκ
τῆς ἐπαναλήψεως *γ κ ο ὕ χ - γ κ ο ὕ χ*.

1) Βῆχας, ἐνθ' ἄν.: Μ' ἔπιασ' ἕνα γκούχ'μα Ἡπ. (Ζαγόρ.)
Συνών. *β ἠ χ α ς*, *γ κ ο ὕ χ α ς*, *γ κ ο υ χ η τ ὀ*. 2) Ὁ
κλυθμητισμός, πρὸς ἑκφρασιν παραπόνου Κρήτ.: Μόνο
γιὰ τὸ γουγούχισμα ῥσαι, γι' ἄλλη δουλειὰ δὲν εἶσαι.

γκουχητὸ τό, ἐνιαχ. γουχ'τὸ Ἡπ. (Ἰωάνν.) γουγου-
χητὸ Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γ κ ο υ χ ὤ*.

Γ κ ο ὕ χ η μ α 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

γκουχιάρης ὁ ἐπίθ. ἐνιαχ. γκουχιάρ'ς Ἡπ.

Ἐκ τῆς λ. *γ κ ο ὕ χ* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι ἄ ρ η ς,
κατὰ τὰ *ἄ ρ ρ ω σ τ ι ἄ ρ η ς* κ.τ.δ.

Ὁ βήχων συχνὰ ἐνθ' ἄν. Συνών. *β η χ ι ἄ ρ η ς*.

γκουχιδὸ τό, ἐνιαχ. κουχιδὸ Ἡπ. (Κόνιτσ.) κουχίος
Πόντ. (Σινώπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γ κ ο υ χ ὤ*.

Τὸ *γ κ ο ὕ χ η μ α 1*, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν. Συνών. *β η -*
χ ι δ ὀ.

γκουχῶ Μακεδ. (Γρεβεν. Κοζ.) *γκ'χῶ* Ἡπ. (Ζα-
γόρ.) γκουχάου Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Καστορ.) γουχάου
Ἡπ. (Ἰωάνν.) κουχάου Ἡπ. (Κόνιτσ.) κουχίζω Πόντ. (Σι-
νώπ.) κουχούζω Πόντ. κοχίζω Πόντ. (Ν. Πολίτ., Παροιμ.
1, 570) γκιχίζου Θεσσ. (Ἀρματολικ.)

Ἐκ τῆς λ. *γ κ ο ὕ χ*.

Βήχω ἐνθ' ἄν.: Τ' ἔχ'ς κι γκουχᾶς ἔτσ'; Ἡπ. (Ζαγόρ.) Γου-
χάει τ' ἄλουγον Ἡπ. (Ἰωάνν.) Κουχούσι, κι τοῦ ξερατ'κὸ τῇ
γεροῦσι (ἔβηχε καὶ διὰ τοῦ ἐπερχομένου ἐμέτου ἀπηλλάσ-
σετο τοῦ βηχός, ἐπὶ κοκκύτου γεροῦσι = ἔγεινε, ἐθερ-
πύετο). || Παροιμ. Τ' ἔναν κοχίζει καὶ τ' ἄλλο φτύρεται
(= τὸ ἕνα βήχει καὶ τὸ ἄλλο πταρνίζεται, ὅτι πάντα ἔχουσιν
ἐλαττώματα) Πόντ. (Ν. Πολίτ., ἐνθ' ἄν.) Συνών. *β ἠ χ ω*.

γκραβάρισμα τό, ἀμάρτ. γλαβάρισμα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ *γ κ ρ α β ἄ ρ ω*, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ *γ λ α β ἄ ρ ω*.

Ἡ πίεσις, ἡ ὥθησις ἀντικειμένων πρὸς συσσώρευσιν,
ἀποθήκευσιν: Θέ γαί τ' ἄχερα γλαβάρισμα μέσ' ῥς τῇ
βροστιάδα καὶ δὲν ἀδειάζω νὰ τὰ γλαβάρω (προστιάδα =
ἄχυρών).

γκραβάρω ἐνιαχ. γλαβάρω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γραβάρω
Κέρκ. — Λεξ. Βάνγ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *g r a v a r e* = πιέζω, φορτώνω. Ἡ λ.
καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὡθῶν ἢ πιέζων συσσωρεύω, ἀποθηκεύω ἀντικείμενα
Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Γλάβαρε τὸ ἔννημα ῥὰ νὰ τὸ λιχνίσωμε
(συσσώρευσε τὸν καρπὸν τοῦ σίτου κ.τ.τ. ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου
διὰ λίχνισμα). Συνών. φρ. *φ ο ρ τ ὶ ῶ ν ω τ' ἄ λ ὶ ν ι*.
Πάαινε νὰ γλαβάρης τ' ἄχερα μέσ' ῥς τῇ βροστιάδα. 2) Με-
ταθέτω τι, ὡς τὰ θρία ἀγροῦ Κέρκ.: Κάθε φορὰ καὶ γραβάρει
τὸ χτήμα του. Πβ. *ἄ γ ρ α β ἄ ρ ω*.

γκραβούρα ἡ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ Γαλλ. *g r a v u r e*.

Ἡ ἐπὶ μετάλλου, ξύλου, λίθου καὶ ἄλλων στερεῶν σωμα-
των χαρακτηριστικὴ πολλαχ. Πβ. *χ α λ κ ο γ ρ α φ ῖ α*, *ξ υ λ ο -*
γ ρ α φ ῖ α, *λ ι θ ο γ ρ α φ ῖ α*. β) Τὸ ἐκ τοιαύτης χαράξεως
ἀναπαραγόμενον ἀντίτυπον πολλαχ.

γκραδάκι τό, πολλαχ. γραδάκι Κρήτ. γρανάκι Κρήτ.
(Ἀρχάν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐς. *γ κ ρ ᾶ ς* διὰ τοῦ πληθ. *γ κ ρ ᾶ δ ε ς* καὶ
τῆς ὑποκορ. καταλ. -ᾶ κ ι.

Βραχύκαννον ὅπλον τύπου γκρᾶ, ἐν χρήσει εἰς τὸ ἵππικόν
ἐνθ' ἄν.: Κοιτὸ γρανάκι Κρήτ. || Ἄσμ.

Μὰ οἱ Κρητικοὶ τὸν πολεμοῦν μὲ ὅπλα τὰ γραδάκια
Κρήτ.

Βαστάξετε κι ἐδὰ ῥχονται τὰ Μαλεβιζοτάκια,
νὰ δῆτε χτύπους, ἄγριους τσι βγάνουν τὰ γρανάκια
(Μαλεβιζοτάκια = στρατιῶτες ἐκ τῆς ἐπαρχίας Μαλεβιζίου)
Κρήτ. (Ἀρχάν.)

γκραδέλι τό, ἐνιαχ. γραδέλι Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐς. *γ κ ρ ᾶ ς* διὰ τοῦ πληθ. *γ κ ρ ᾶ δ ε ς*.
Γ κ ρ α δ ᾶ κ ι, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Ἐπέρασε μὲ τὸ γρα-
δέλι περασμένο ῥς τὸν ὄμο.

γκραδελιά ἡ, ἐνιαχ. γραδελιά Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐς. *γ κ ρ α δ ῆ λ ι*, τὸ ὅπ. βλ.

Βολή διὰ μικροῦ ὄπλου γκράβ' ἔνθ' ἄν.: Θὰ σ' ἀρχίσουν τσι γραδελιές καὶ θὰ χάσ'ς τὸ βούσουλά σου. Τὸν ἐβάρησε μία γραδελιά. Πβ. γ κ ρ α δ ι ἄ.

γκραδιᾶ ἡ, Στερελλ. (Αἰτωλ.)—Δ. Κόκκιν., Ν. Ἑστία 18 (1935), 1109 *γραδιά* Α. Κρήτ. (Κριτσ.) Μύκ. Σάμ. (Παλιοκαστρ.) *γραιδεᾶ* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *γραδιά* Πελοπν. (Μάν. Πάν.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γ κ ρ ᾶ ς διὰ τοῦ πληθ. γ κ ρ ᾶ δ ε ς.

Βολή δι' ὄπλου γκράβ' ἔνθ' ἄν.: Αὐτὰ δὲν εἶναι ἀστεία' δὲ βαρᾶνε γκραδιές σὲ μιὰ περιοχὴ ποὺ ὑπάρχει τόσος κόσμος Δ. Κόκκιν. ἔνθ' ἄν. Ἐχάλα ὁ τόπος ἀπὸ τὴ γραιδεῖς, ἐκρόασι σημάδι (...ἔρριπτον ἐπὶ σκοπὸν) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Πβ. γ κ ρ α δ ε λ ι ἄ.

γκραδίστικος ἐπίθ. ἐνιαχ. *γρανίστικος* Κρήτ. (Σφακ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γ κ ρ ᾶ ς διὰ τοῦ πληθ. γ κ ρ ᾶ δ ε ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ί σ τ ι κ ο ς. Διὰ τὸν τύπ. *γρανίστικος* βλ. λ. γ κ ρ α δ ἄ κ ι, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ *γρανᾶκ ι*.

Ἄνθ' ἄνθ' εἰς τὸ ὄπλον γκράβ' ἔνθ' ἄν.: Κοῦπες *γρανίστικες* (= οἱ κάλυκες τῶν σφαιρῶν τοῦ ὄπλου γκράβ'ς) Κρήτ. (Σφακ.)

γκραδόκουπα ἡ, ἐνιαχ. *γρανόκουπα* Κρήτ. (Ρέθυμν.)

Ἐκ τῶν οὐς. γ κ ρ ᾶ ς καὶ κ ο ὕ π α.

Κάλυξ σφαιρῶν τοῦ ὄπλου γκράβ'ς ἔνθ' ἄν.

γκραδότσαγγρα ἡ, ἐνιαχ. *γραδότσαγρα* Πελοπν. (Γέρμ. Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐς. γ κ ρ ᾶ ς, διὰ τοῦ πληθ. γ κ ρ ᾶ δ ε ς, καὶ τ σ ἄ γ γ ρ α.

Ἡ τσάγγρα ἡ διασκευασθεῖσα εἰς ὀπισθογεμεῖς κυνηγετικὸν ὄπλον διὰ τῆς προσθήκης τοῦ κινητοῦ οὐραίου τοῦ γκράβ' ἔνθ' ἄν.

γκραμίνα ἡ, ἀμάρτ. *γραμῖν-να* Ἀπουλ. (Στερνατ.)

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. γ ρ ἄ μ ι ο ν καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ Λατιν. *gramen*. Βλ. G. Rohlf, Lex. Gr., εἰς λ. γ ρ ἄ μ ι ο ν.

Ἡ ἄγρωστις, ἡ ἀγριάδα: Μὲ τὸ *rouv-dátoulo ágád-dome* τὴν *γραμῖν-να* ἀτ-τ' ἄλατρο (μὲ τὸ βουκέντρι βγάζομε τὴν ἀγριάδα ἀπὸ τὸ ὕνι). Τῇ *γραμῖν-να* τῇτ-τρῶνε τὰ πρόατα (= πρόβατα). Συνών. βλ. εἰς λ. ἄ γ ρ ι ἄ δ α.

γκράν ἐπίθ. σύνθηθ. *γρά* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *γράν* Κέρκ. *γράδος* Κερκ. Παξ. Σύμ. *γράντος* Α. Ἀναργ., Σπετσιῶτ. 72 *κράδας* Θράκ. (Σαρεκκλ.) Οὐς *γκράντο* Παξ. *γράδο* Θράκ. (Μάδυτ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *gran* συντετμημένου τύπ. τοῦ *grande* = μέγας. Οἱ μετὰ τῆς καταλ. -ο ς τύπ. κατὰ τὸ συνών. με γ ἄ λ ο ς.

1) Μέγας ἐπιφανὴς ἐνιαχ.: *Γράδο ψάρι* Σύμ. Τώρα τὸ λοιπὸ μᾶς κάνει τὸ γκράντονε (μ ᾱ ς κ ἄ ν ε ι τ ὸ μ ε γ ἄ λ ο) Παξ. Τοῦ ἀπέκοψε τὸ γράντο τσιμποῦκι (τὸν πρωραῖον ἱστόν, περὶ τὸ ἱστιοφόρον) Α. Ἀνάργ. ἔνθ' ἄν. β) Τιθέμενον κυρίως ὑπὸ τὸν τύπον γ κ ρ ᾶ ν πρὸ ὠρισμένων λέξεων δεικνύει τὸν ἔχοντα μεγάλην ἰσχὺν ἢ ἰδιότητά τινα εἰς μέγαν βαθμὸν σύνθηθ.: Δὲ θὰ λογαριάσω οὔτε τὸ γκράν-πάπα τῆς Ρώμης, γὰρ νὰ καταφέρω ἐκεῖνο ποὺ θέλω Ἀθῆν. Ὡς τὴν ἐξυπνάδα δὲ μοῦ βάνει χέρι οὔτε ὁ γκράν-πάπας Ζάκ. Ὡς *γρά* σινιόρης νὰ δὲ πῇ, δὲ ἴνεται Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Γράν-*

ποδάρης (ὁ ἔχων μεγάλους πόδας) Κεφαλλ. Τὴν εἶδα μὲ *γρά-doualétta* (προφανῶς κατὰ τὸ Γαλλ. *en grande toilette*) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Γκράν-πρι* (τὸ μέγα βραβεῖον) σύνθηθ. 2) Ἐπιρρηματ., κατὰ τρόπον πολυτελεῖ, ἐπὶ ἐνδυμασίας σύνθηθ.: *Εἶναι ντυμένος γκράν Ἀθῆν.* Συνών. γ κ ρ α ν τ ι ν ο ὦ. 3) Τὸ οὐδ. ὡς οὐς., μεγαλεῖον, ὑπερηφάνεια Παξ.: *Σοῦ βαστάει ἓνα γκράντο, ποὺ πάει πάτεμα Παξ.* Συνών. γ ρ α ν τ ἔ τ σ α.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γράντες* οἱ, (ὄν. νησί-δων) Κρήτ.

γκράν-κάσσα ἡ, σύνθηθ. *γράν-κάσσα* Ζάκ. Κέρκ. *γράν-γάσσα* Ζάκ. *γρά-γάσσα* ἐνιαχ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *gran-cassa*.

1) Μέγα μουσικὸν τύμπανον φέρον ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τῆς στεφάνης αὐτοῦ κύμβαλον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὁ μουσικὸς κρούων ἕτερον παράγει μουσικὸν ἦχον, ἐνῶ συγχρόνως διὰ τῆς ἄλλης χειρὸς πλήττει διὰ ξυλαρίου τὴν δερματίνην ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν σύνθηθ.: *Παίζει γκράν-κάσσα 'ς τὴ Φιλαρμονικὴ τοῦ δήμου Ἀθῆν.* Βαρῶ τὴ *γράν-κάσσα* Κερκ. 2) Μεταφ., χονδρὸς Κέρκ.: *Αὐτὸς ἐγίνηκε γράν-κάσσα* (πάχυνε πολὺ). Ἡ κοιλία του εἶναι *γράν-κάσσα*. β) Γυνὴ ἰδιόμορφως ἐνδε-δυμένη μὲ ἐνδύματα παλαιότερας ἐποχῆς καὶ γενικῶς γυνὴ ἄσχημος Ζάκ. κ.ά.: *Νὰ δῆς μιὰ γυναῖκα ποὺ πῆρε. Τέλεια γράν-γάσσα Ζάκ.* γ) Ἡ ἡλικιωμένη καὶ συνεπῶς πεπειρα-μένη πόρνη ἐνιαχ.: *Εἶναι αὐτὴ μιὰ γκράν-κάσσα!* Ἡ κόρη τῆς εἶναι *πίκουλο* ἀκόμα, δὲν πιάνει μπάζα μπροστὰ 'ς τὴ μάννα κι ἄς εἶναι τόσο νιὰ ἀκόμα (*πίκουλο* = μικρή, ἀρχά-ρια) Ἰων. (Μπουρνόβ.)

γκρανουάρι τό, ἐνιαχ. *γκρανουάρ* Μακεδ. (Φυτ.)

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ *grains noirs*.

Σταφύλι μαῦρο μὲ ἐπιμήκειες ρῶγας ἔνθ' ἄν.: *Τὰ γκρα-νουάρια δὲ βάφουν, ἅμα τὰ ζουλίσ'ς Μακεδ.* (Φυτ.)

γκραντέτσα ἡ, Παξ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *grandeza* = μεγαλεῖον.

Τὸ μεγαλεῖον, ἡ ὑπερηφάνεια. Συνών. γ κ ρ ᾶ ν τ ο, τὸ ὅπ. βλ. εἰς λ. γ κ ρ ᾶ ν 3.

γκραντίλας ὁ, ἐνιαχ. *γραντίλας* Θράκ. (Σουφλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ κ ρ ᾶ ν, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γ ρ ᾶ ν τ ο ς, καὶ τῆς καταλ. -ί λ α ς. Πβ. β ρ ω μ ῖ λ α - β ρ ω μ ῖ λ α ς. τ σ α ν τ ῖ λ α - τ σ α ν τ ῖ λ α ς.

Μεγαλόσωμος ἔνθ' ἄν. β) Μεταφ., παλιάνθρωπος Θράκ. (Σουφλ.)

γκραντινὸς ἐπίθ. ἐνιαχ. *γραντινὸς* Στερελλ. (Κλών.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ κ ρ ᾶ ν, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. γ ρ ᾶ ν τ ο ς, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι ν ὀ ς.

Ὡραῖος, ἐορταστικός, ἐπὶ ἐνδυμασίας ἔνθ' ἄν.: Ὡς τὰ *γραντινὰ* ντυμένος (μὲ τὴν καλὴν του ἐνδυμασίαν). Συνών. γ ρ ῖ ο ρ τ ι ν ὀ ς, λ α μ π ρ ῖ ἄ τ ι κ ο ς, σ κ ο λ ῖ α ν ὀ ς.

γκραντινοῦ ἐπίρρ. ἐνιαχ. *γραδινοῦ* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γ κ ρ α ν τ ι ν ὀ ς. Πιθαν. ἐκ τῆς φρ. τ ο ὦ γ κ ρ α ν τ ι ν ο ὦ.

Κομπῶς, ἐορταστικῶς, ἐπὶ ἐνδυμασίας ἔνθ' ἄν.: *Εἶναι ἀνμένος γραδινοῦ.* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Συνών. γ κ ρ ᾶ ν 2.

